

<https://doi.org/10.18778/1643-0700.14.08>

Michał KOBIERECKI*

SEJMIKI SZLACHTY SIERADZKIEJ W SZADKU W LATACH 1668–1695 ZESTAWIENIE CHRONOLOGICZNE

Prezentowane w artykule zestawienie sejmików województwa sieradzkiego posiada wspólną cechę – jest nią miejsce obrad, czyli Szadek, stolica powiatu. W badanym okresie w mieście odbywały się sejmiki poselskie¹, relacyjne² czy deputackie³ oraz te, które były prolongowane⁴. Przedstawione zestawienie zostało oparte na analizie ksiąg grodzkich z Sieradza, Tek Pawińskiego i Tek Pstrokońskiego⁵. W przypadku pierwszego z przedstawionych źródeł korzystano ze zbioru relacji, gdzie umieszczano lauda⁶ bądź uniwersały sejmikowe, protestacje czy akty konfederacji. Natomiast w Tekach Pstrokońskiego znalazły się oryginalne wypisy z ksiąg grodzkich sieradzkich i piotrkowskich, jak i XIX-wieczne odpisy wymienionych wyżej aktów. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku Tek Pawińskiego, gdzie znajdują się odpisy dokonane w okresie zaborów⁷.

* Michał Kobierecki, dr, adiunkt, Uniwersytet Łódzki, Wydział Filozoficzno-Historyczny, Katedra Historii Nowożytnej, 90-219 Łódź, ul. Kamińskiego 27a.

¹ Sejmik poselski – zjazd szlachty z danego terytorium (ziemia, powiat, województwo) zwołany przez monarchę, na którym wybierano posłów na sejm walny i opracowywano dla nich instrukcję.

² Sejmik relacyjny, na który zjeżdżała szlachta, aby dowiedzieć się od swoich posłów o decyzjach, jakie podjęto na zakończonym sejmie.

³ Sejmik deputacki – zjazd lokalnej szlachty, na którym wybierano deputatów, swoich sędziów do Trybunałów Koronnego lub Litewskiego.

⁴ Sejmik prolongowany – zjazd, na którym szlachcie nie udało się podjąć wspólnej decyzji i ustalono jedynie zwołanie kolejnego sejmiku w wyznaczonym terminie, dla ponownego rozpatrzenia spornych kwestii. Taki sejmik określano również terminem „zalimitowany”.

⁵ Zespół ksiąg grodzkich znajduje się w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie (dalej AGAD), a Teki Pawińskiego w Bibliotece Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (dalej BPAN Kr.), natomiast Teki Pstrokońskiego w Bibliotece Książąt Czartoryskich w Krakowie (dalej B. Czart.).

⁶ Laudum – akt stworzony przez uczestników sejmiku, w którym umieszczano wszystkie podjęte podczas obrad decyzje. Były tam informacje na temat powodu zjazdu, czasu, kiedy się odbywał, i problemów, z jakimi szlachta musiała się zająć podczas obrad.

⁷ Obok źródeł pomocną w opracowaniu tego zestawienia była literatura przedmiotu, np.: A. Burkietowicz, *Sejmik sieradzki w latach 1669–1717*, Miejska Biblioteka Publiczna, Sieradz

W Rzeczypospolitej szlacheckiej w grodach, znajdujących się w najważniejszych miastach województw, ziem czy powiatów, istniała oprócz sądu kancelaria, w której powstawały księgi. Z upływem czasu przejęła ona kompetencje starostów i sądów ziemskich w gromadzeniu aktów formalnoprawnych. Stało się to możliwe po 1519 r., kiedy gród w Sieradzu otrzymał od króla prawo wieczności, na równi z Łęczycą, a wyprzedzając o kilkadziesiąt lat Kraków, Mazowsze czy tereny Ukrainy⁸. W księgach grodzkich sieradzkich znalazły się pierwsze dokumenty z roku 1405, w starszych od nich ziemskich już z roku 1386⁹. Wnoszono akty dotyczące sprzedaży dóbr, nabycia, rezygnacji z praw lub wejścia w nie, umowy w sprawie pożyczek, zastawów, dzierżaw, ale również zaczęto umieszczać legacje¹⁰ królewskie, przywileje dla szlachty, uniwersały oraz inne akty monarsze, jak i lokalnych urzędników ziemskich bądź senatorów. Wraz z rozwojem działalności politycznej umieszczano również akta dotyczące sejmików, w tym lauda, co miało potwierdzać ważność uchwał i stanowić źródło wiedzy o podjętych wcześniej decyzjach. W przypadku grodu w Sieradzu lauda, jak i protestacje oraz manifestacje o charakterze politycznym odnoszącym się do sejmików umieszczano w księgach relacyjnych, co nie odbiegało od praktyki stosowanej w Wielkopolsce¹¹. Wcześniej, gdy przyjmowano dokumenty, umieszczano je w protokole (brudnopisie), po czym przepisywano do czystopisu¹². W przeciwieństwie do kancelarii ziemskiej działającej okresowo, grodowa funkcjonowała przez cały rok. Szlachta starała się dbać o księgi i funkcjonowanie grodu, czego przykłady można znaleźć w konstytucjach sejmowych czy laudach sejmikowych, co wynikało z troski o najważniejsze źródło wiedzy o przeszłości politycznej i prawnej¹³.

2009; M. Kobierecki, *Chronologia sejmików i zjazdów szlachty województwa sieradzkiego w latach 1668–1696*, „Przegląd Nauk Historycznych” 2006, R. 5, nr 2, s. 5–28.

⁸ Prawo wieczności dawało kancelarii moc przyjmowania akt transakcji dotyczących nieruchomości, jak księgi wieczyste, bez przenoszenia zapisów do ksiąg ziemskich. J. Bielecka, *Kancelaria grodzka wielkopolska w XVI–XVIII wieku*, „Studia Źródłoznawcze” 1957, t. 1, s. 123; R. Jop, *Środowisko urzędnicze kancelarii grodzkich w Chełmie, Lublinie i Krasnymstawie w drugiej połowie XVII wieku*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2003, s. 113.

⁹ *Opis aktów przechowywanych w warszawskim Archiwum Głównym*, t. 2: *Akta ziemskie i grodzkie XIV–XVIII w. województw Wielkopolskich*, Warszawskie Archiwum Głównie, Warszawa 1917, s. 27, 30.

¹⁰ Legacja – akt wystawiany przez kancelarię królewską w imieniu monarchy, w którym zawarto instrukcje dla szlachty zebranej podczas sejmiku.

¹¹ J. Bielecka, *Organizacja i działalność kancelarii ziemskich i grodzkich wielkopolskich XIV–XVIII w.*, „Archeion” 1954, t. 22, s. 132.

¹² Powinno się to czynić pod koniec roku, ale praktyka odbiegała od tego założenia i robiono to czasami kilka lat później. Następnie potwierdzano zgodność kopii z oryginałem. J. Łosowski, *Kancelaria grodzka chełmska od XV do XVIII wieku. Studium o urzędzie, dokumentacji, jej formach i roli w życiu społeczeństwa staropolskiego*, UMCS, Lublin 2004, s. 116.

¹³ W czasie konfliktów wojennych chroniono księgi grodzkie, umieszczając je w miejscach obronnych. R. Jop, *Środowisko urzędnicze...*, s. 126–128.

Opracowana lista nie zawiera wszystkich sejmików, jakie miały miejsce w czasie panowania dwóch monarchów Michała Korybuta Wiśniowieckiego i Jana III Sobieskiego, ponieważ wymienia ona jedynie te, które odbywały się w Szadku. W połowie XVI w. miasto to stało się miejscem obrad sejmiku całego województwa, odbierając tę istotną funkcję stolicy województwa. Prawdopodobnie wynikało to z tradycji organizowania takich zjazdów w Szadku już w poprzednim stuleciu. Pewien wpływ mógł mieć również fakt odbywania tu sądów wiecowych. W tym czasie Szadek nie ustępował potencjałem gospodarczym takim miastom, jak Sieradz czy Wieluń¹⁴. Obrady sejmikowe w Szadku odbywały się w murowanym kościele pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Jakuba Apostoła¹⁵.

Zestawienie otwiera sejmik powołujący sądy kapturowe podczas rozpoczynającego się bezkrólewia po abdykacji Jana Kazimierza, a kończy ostatni zwołany w czasach Jana III, czyli w 1695 r. W ciągu 27 lat w Szadku zostało zwołanych 60 sejmików. Do tego należy doliczyć brakujące laudum sejmiku poselskiego z 27 kwietnia 1672 r., o którym wiadomo, że się odbył, ponieważ pozostała po nim instrukcja dla posłów. Ich liczba mogła być wyższa, ale właśnie i spory polityczne, szczególnie przed zbliżającymi się sejmami, powodowały, że były one zrywane. Dotyczyło to sejmików z: 18–20 sierpnia 1669 r.¹⁶, października 1669 r., 6 września 1677 r.¹⁷, 5 stycznia 1685 r.¹⁸, początku 1688 r.¹⁹, 16 października 1689 r.²⁰,

¹⁴ T. Marszał, *Szadek. Monografia miasta*, Urząd Miasta, Szadek 1995, s. 21, 23, 26.

¹⁵ S. Płaza w swojej pracy błędnie podał, że miejscem obrad w Szadku był kościół pod wezwaniem św. Stanisława oo. Dominikanów. Ten znajdował się w Sieradzu. BPAN Kr., rękopis 8342, s. 304; S. Płaza, *Sejmiki i zjazdy szlacheckie województwa sieradzkiego. Ustrój i funkcjonowanie (1572–1632). Część I*, PWN, UJ, Kraków 1987, s. 73; T. Marszał, *Szadek. Monografia...*, s. 54–58; S. Litak, *Atlas Kościoła łacińskiego w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII wieku*, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2006, s. 236.

¹⁶ Oba sejmiki poselskie zostały zerwane. *Diariusz sejmu koronacyjnego 1669 roku*, oprac. K. Przyboś, M. Ferenc, Wydawnictwo Historia Jagellonica, Kraków 2004, Aneks I, s. 91; A. Burkietowicz, *Sejmik sieradzki...*, s. 66.

¹⁷ Tego dnia wznowiono obrady zawieszono 11 sierpnia w kwestii podatków i dlatego nie udało się ich zrealizować, o co miał pretensje monarcha, zwołując w swym uniwersale kolejny sejmik na 29 listopada 1677 r. AGAD, Księgi Sieradzkie Grodzkie Relacje (dalej SG Rel.) 42, karta 594–595 verso, 827–828 – uniwersał Jana III do szlachty sieradzkiej z Gdańska, z 4 października 1677 r.

¹⁸ 5 stycznia 1685 r. zerwano pierwszy sejmik poselski i dopiero drugi wyłonił posłów i opracował instrukcję. AGAD, SG Rel. 50, k. 49–50v, 51, 61 – uniwersał Jana III zwołujący sejmik poselski dla województwa sieradzkiego z Żółkwi, z 15 stycznia 1685 r.; BPAN Kr., rkps 8343, s. 643–651; B. Czart. 3358, k. 151–153; A. Burkietowicz, *Sejmik sieradzki...*, Aneksy, s. 280.

¹⁹ Pierwszy sejmik poselski został zerwany, dlatego Jan III nakazał zwołanie kolejnego sejmiku na 27 stycznia 1688 r. W tym samym dniu miał się rozpocząć sejm w Grodnie. AGAD, SG Rel. 53, k. 117–117v – uniwersał Jana III zwołujący sejmik poselski dla województwa sieradzkiego z Wilanowa, z 30 grudnia 1688 r.

²⁰ Według zestawienia A. Burkietowicz (*Sejmik sieradzki...*, Aneksy, s. 286) był to nadzwyczajny sejmik relacyjny, który zebrał się w Szadku.

9 lipca 1691 r., czy 16 czerwca 1692 r.²¹, 11 listopada 1692²² i listopada 1694 r. oraz 3 stycznia 1695 r.²³ Innym mankamentem jest brak informacji o corocznych sejmikach deputackich – jedyna relacja pochodzi z 1680 r.

Pogłębiona analiza treści zebranych laudów sejmikowych pozwala na wskazanie pewnych braków formalnych, jakich dopuścili się ówcześni autorzy lub kopiści zajmujący się tworzeniem tych dokumentów. Czasami brakuje bardzo ważnych informacji, np. imienia i nazwiska marszałka (sejmik deputacki z 12 września 1680 r. czy sejmik z 15 lipca 1681 r.)²⁴. Pojawiały się błędy w dacie – czasami w laudum widniały dwie daty. Pierwsza była wpisywana na początku, a druga na końcu (przy podpisie marszałka sejmiku), np. sejmik relacyjny z limity²⁵ z 7 lipca 1683 r. ma na końcu datę 10 lipca (prócz tego zmienione miejsce zwołania sejmiku – na początku tekstu Szadek, a na końcu Sieradz); sejmik poselski 6 (13) lutego 1685 r., relacyjny 3 (7) lipca 1685 r., sejmik z limity 11 lutego, a na końcu 14 lutego 1686 r. Należy domniemywać, że zjazdy te trwały dłużej niż jeden dzień.

W innym przypadku marszałkiem sejmiku z limity, jaki zebrał się 12 stycznia 1671 r., był Marcin Wierusz Kowalski, mimo że funkcję tę na poprzednim, relacyjnym, piastował Jan Franciszek Walewski. Podobnie na sejmiku z limity z 20 kwietnia – Wacław Zaleski, chorąży łeczycki zastąpił Adama Stokowskiego²⁶. Być może tak samo było w przypadku sejmiku z limity z 25 maja 1673 r., podczas którego kto inny był marszałkiem niż na poprzednim²⁷. Po raz kolejny nowy marszałek zastępuje starego na sejmiku z limity 7 lipca 1683 r.²⁸

²¹ 6 listopada 1690 r. odbył się sejmik relacyjny wcześniej limitowany. Wyzaczył on kolejną limitę i sejmik w dniu 9 lipca 1691 r. Prawdopodobnie sejmik został zerwany, choć A. Burkietowicz uważa, że się odbył, ale źródło, na które się powołuje, to laudum poprzedniego sejmiku. Sejmik z 16 czerwca 1692 r. został zerwany, co potwierdził uniwersał Jana III zwołujący kolejny na 22 września. Być może i on podzielił losy poprzednich, ponieważ brakuje jego laudum. AGAD, SG. Rel. 55, k. 658v–661, 931–931v – uniwersał Jana III zwołujący sejmik poselski dla województwa sieradzkiego z Jaworowa, z 10 lipca 1692 r.; BPAN Kr., rkps 8343, s. 787–792; B. Czart. rkps 3359 k. 60–63v; A. Burkietowicz, *Sejmik sieradzki...*, Aneksy, s. 287.

²² A. Burkietowicz, *Sejmik sieradzki...*, Aneksy, s. 287.

²³ Pod koniec tego roku nie odbyły się już dwa sejmiki poselskie, termin trzeciego monarcha wyznaczył na 3 stycznia, a początek sejmiku miał miejsce 12 stycznia 1695 r. AGAD, SG Rel. 56, s. 2291–2292 – uniwersał Jana III zwołujący sejmik poselski dla województwa sieradzkiego z Warszawy, z 20 grudnia 1694 r.

²⁴ Prawdopodobnie był to Władysław Mycielski, wojski większy sieradzki, który przewodniczył obradom wznowionego sejmiku 18 sierpnia 1681 r., ponieważ na ten dzień odłożono obrady. Taką opcję przyjęła A. Burkietowicz. AGAD, SG Rel. 46, k. 496–500; BPAN Kr., rkps 8343, s. 561–570, 571–579.

²⁵ Sejmik z limity – zjazd szlachty na wyznaczony termin przez poprzedni limitowany sejmik. Zbierał się on bez uniwersału królewskiego, interrexa lub decyzji senatorów bądź innych urzędników ziemskich.

²⁶ AGAD, SG Rel. 38, k. 1015–1016v; 39a, s. 40–46, 250–252, 470–474; BPAN Kr., rkps 8343, s. 87–88, 91–98, 99–102, 103–107.

²⁷ AGAD, SG Rel. 40, k. 85–89, 135v–144v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 247–258, 259–280.

²⁸ Było to przedłużenie obrad sejmiku relacyjnego z 10 maja 1683 r., o czym donosi laudum tego zjazdu. AGAD, SG Rel. 48a, k. 293v–297, 459v–464v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 617–626, 627–640.

Prawo do zwoływania sejmików w województwie sieradzkim posiadał monarcha. W badanym okresie taką prerogatywę mieli ponadto wojewoda lub kasztelan sieradzki (w przypadku sejmików elekcyjnych). Wiadomo także, że ten ostatni wezwał szlachtę do zebrania się na sejmiku partykularnym w Szadku w 1671 r.

Zestawienie obu źródeł pozwoliło na opracowanie chronologii sejmików sieradzkich na podstawie zachowanych dokumentów. W niektórych okresach odpisy aktów umieszczonych w Tekach Pstrokońskiego czy Tekach Pawińskiego były jedynymi, ponieważ XIX-wieczni kopiści korzystali z piotrkowskich ksiąg grodzkich, obecnie już nieistniejących. Z drugiej strony porównanie przepisanych aktów z ksiąg sieradzkich wykazało błędy, szczególnie w odniesieniu do nazwisk osób.

SEJMIKI I ZJAZDY SZLACHECKIE W SZADKU W LATACH 1668–1695

1. Sejmik konwokacyjny, zwołany przez prymasa

Dzień obrad – 15 października 1668

Marszałek – Kazimierz Karol Łopatecki

Skład sądów kapturowych: dla pow. sieradzkiego i szadkowskiego – Łukasz Mycielski, wojski sieradzki, Jan Walewski, Tomasz Wolski, N. Żeromski, sędzia przedecki²⁹, Stanisław Koryciński, Karol Łopatecki, Marcin Walewski, Stanisław Walewski, Zygmunt Walewski, Jakub Molski, komornik sieradzki, Zebrzydowski, komornik łęczycki, Stanisław Wolski, cześnik łęczycki, Maciej Łubiński, Samuel Pstrokoński, Jan Siemieński, Marcin Kowalski, Stanisław Borzewicki, Andrzej Milewski, Mikołaj Starzyński, Adam Stokowski, Hipolit Żabicki, Dobrogost Rupniewski, Sebastian Małucki, cześnik nowogrodzki, Adam Trzebicki, W. Grodzicki, Władysław Mycielski, miecznik kaliski;

z pow. piotrkowskiego i radomszczańskie – Jerzy Osoliński, starosta piotrkowski, Jan Małachowski, wojski piotrkowski, Przemysław Bykowski, Stefan Siemiński, Samuel Kobielski, Jarosz Rychłowski, N. Lutostawski, pisarz opoczyński³⁰, Franciszek Kuczewski, Jan Pęcherzewski, komornik piotrkowski, Marcin Dobiecki, Mikołaj Kamocki, Jacek Krasnowski, N. Mąkowski, Stefan Szydłowski,

²⁹ Litera N. przed nazwiskiem oznacza brak ustalonego imienia. Nikt o takim nazwisku nie piastował urzędu ziemskiego w województwie brzeskim kujawskim, być może funkcja sędziego grodzkiego przedeckiego była szczytem jego kariery. Z drugiej strony prawdopodobnie mógł posługiwać się tym urzędem bezprawnie. *Urzednicy kujawscy i dobrzyńscy XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. K. Mikulski, W. Stanek, Biblioteka Kórnicka, Kórnik 1990, s. 282.

³⁰ Mógł być jedynie pisarzem grodzkim. Nie piastował żadnego innego urzędu ziemskiego w województwie sandomierskim. *Urzednicy województwa sandomierskiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. K. Chłapowski, A. Falniowska-Gradowska, Biblioteka Kórnicka, Kórnik 1993, s. 194.

Szczęśny Pągowski, Aleksander Radoszowski, Wojciech Bawczewski, Szczęśny Lutosławski, Florian Kobielski, Jan Piaszczyński, N. Jackowski.
BPAN Kr., rękopisy 8342, s. 1131–1142, 1143–1154 – to samo.

Instrukcja dla posłów na sejm konwokacyjny

D. o. – 15 października 1668

M. – Kazimierz Karol Łopatecki

Posłowie na sejm: 1. Kazimierz Zapolski, podkomorzy sieradzki

2. Waclaw Zaleski, chorąży łeczycki

3. Mikołaj Mycielski, starosta kolski

4. Stanisław Mączyński, starosta klonowski

BPAN Kr., rkps 8342, s. 1155–1174.

2. Sejmik relacyjny

D. o. – 22 stycznia 1669

M. – Maciej Konstanty Waliszewski

Posłowie do prymasa: 1. Stanisław Borzewicki

2. Jan Siemieński

BPAN Kr., rkps 8343, s. 1a–4.

3. Sejmik zwołany przez monarchę

D. o. – 18 listopada 1669

M. – Stefan Siemieński

BPAN Kr., rkps 8343, s. 9–11.

Instrukcja dla posłów do króla

D. o. – 18 listopada 1669

M. – Stefan Siemieński

Posłowie do króla: 1. Władysław Mycielski, miecznik kaliski

2. Kazimierz Grudziński, wojewodzie rawski

AGAD, SG Rel. 38, k. 426–428v – instrukcja; BPAN Kr., rkps 8343, s. 13–16.

4. Sejmik poselski, zwołany przez monarchę

D. o. – 22 stycznia 1670

M. – Stanisław Wężyk, starosta sieradzki

AGAD, SG Rel. 38, k. 450–453v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 17–20.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 22 stycznia 1670

M. – Stanisław Wężyk, starosta sieradzki

P. s.: 1. Mikołaj Mycielski, starosta kolski

2. Aleksander Gomoliński

3. Franciszek Siemieński

4. Stanisław Borzewicki

AGAD, SG Rel. 38, k. 438–450; BPAN Kr., rkps 8343, s. 21–39.

5. Sejmik relacyjny, zwołany przez monarchę

D. o. – 20 maja 1670

M. – Jan Siemieński

AGAD, SG Rel. 38, k. 603–606; BPAN Kr., rkps 8343, s. 41–44.

6. Sejmik poselski, zwołany przez monarchę

D. o. – 29 lipca 1670

M. – Karol Kazimierz Łopatecki

AGAD, SG Rel. 38, 771v–774v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 55–60.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 29 lipca 1670

M. – Karol Kazimierz Łopatecki

P. s.: 1. Kazimierz Aleksander Zapolski, podkomorzy sieradzki

2. [Spytek] Pstrokoński, podkomorzy brzeski kujawski³¹

3. Mikołaj Mycielski, podsędek sieradzki, starosta kolski

4. Karol Kazimierz Łopatecki, marszałek sejmiku

AGAD, SG Rel. 38, k. 774v–785; BPAN Kr., rkps 8343, s. 63–78.

7. Sejmik relacyjny

D. o. – 1 grudnia 1670

M. – Jan Franciszek Walewski

AGAD, SG Rel. 38, k. 1015–1016v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 87–88.

8. Sejmik z limity

D. o. – 12.I.1671

M. – Marcin Wierusz Kowalski

AGAD, SG Rel. 39a, s. 40–46; BPAN Kr., rkps 8343, s. 91–98.

³¹ *Urządnicy kujawscy i dobrzyńscy...*, s. 47.

9. Sejmik zwołany przez monarchę

D. o. – 5 stycznia 1671

M. – Adam Stokowski

AGAD, SG Rel. 39a, s. 250–252; BPAN Kr., rkps 8343, s. 99–102.

10. Sejmik z limity

D. o. – 20 kwietnia 1671

M. – Wacław Zaleski, chorąży łączący

AGAD, SG Rel. 39a, s. 470–474; BPAN Kr., rkps 8343, s. 103–107.

11. Sejmik zwołany przez monarchę

D. o. – 12 czerwca 1671

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

BPAN Kr., rkps 8343, s. 9–11.

12. Sejmik zwołany przez kasztelana sieradzkiego

D. o. – 11 sierpnia 1671³²

M. – Sebastian Kucharski, pisarz grodzki piotrkowski

AGAD, SG Rel. 39a, s. 825–827; BPAN Kr., rkps 8343, s. 119–122.

13. Sejmik poselski, zwołany przez monarchę

D. o. – 15 grudnia 1671

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

AGAD SG Rel. 39a, s. 1304–1311; BPAN Kr., rkps 8343, s. 131–141.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 15 grudnia 1671

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

P. s.: 1. Kazimierz Zapolski, podkomorzy sieradzki

2. Stanisław Wężyk, starosta sieradzki

3. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

4. Kazimierz Zapolski, starościc dybowski

BPAN Kr., rkps 8343, s. 143–165.

³² Inną datę, bo 19 sierpnia 1671 r., podaje A. Burkietowicz, *Sejmik sieradzki...*, Aneksy, s. 289.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 27 kwietnia 1672

M. – Władysław Wężyk, podsędek ziemski wieluński

P. s.: 1. Kazimierz Zapolski, podkomorzy sieradzki

2. Stanisław Wężyk, starosta sieradzki

3. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

4. Aleksander Gomoliński

AGAD, SG Rel. 39b, s. 486–499; BPAN Kr., rkps 8343, s. 167–184.

14. Sejmik relacyjny zwołany przez monarchę

D. o. – 20.VII.1672

M. – Stanisław Dąmbrowski, pisarz grodzki sieradzki

AGAD, SG Rel. 39b, s. 795–799; BPAN Kr., rkps 8343, s. 195–199.

15. Zjazd szlachty sieradzkiej zwołany przez monarchę

D. o. – 19 grudnia 1672

„Prezydent” – Stefan Walewski, kasztelan spicymierski

AGAD, SG Rel. 40, k. 1v–3; BPAN Kr., rkps 8343, s. 235–241.

16. Sejmik relacyjny

D. o. – 27 kwietnia 1673

M. – Konstanty Tomicki, cześnik sieradzki

AGAD, SG Rel. 40, k. 85–89; BPAN Kr., rkps 8343, s. 247–258.

17. Sejmik z limity

D. o. – 25 maja 1673

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

AGAD, SG Rel. 40, k. 135v–144v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 259–280.

18. Sejmik konwokacyjny zwołany przez prymasa

D. o. – 29 grudnia 1673

M. – Spytek Pstrokoński, podkomorzy brzeski kujawski

Skład sądów kapturowych: dla pow. sieradzkiego i szadkowskiego – Stefan Walewski, kasztelan spicymierski, starosta warcki, Kazimierz Zapolski, podkomorzy sieradzki, Spytek Pstrokoński, podkomorzy brzeski, Stanisław Wężyk, starosta

sieradzki, [Jan Franciszek] Walewski, stolnik sieradzki³³, Łukasz Mycielski, wojski sieradzki, [Aleksander Zaremba] Tymieniecki, cześnik sieradzki³⁴, Władysław Wężyk Widawski, podstoli nowogródzki, N. Piotrkowski, skarbnik wiski, N. Pęchezewski, komornik sieradzki, N. Wierzbowski, starosta szadkowski, Stanisław Maczewski (?), starosta klonowski, Przemysław Bykowski, Stanisław Walewski, Stefan Grabiński, Andrzej i Rafał Wężykowie, starości sieradzcy, Stanisław Barochowski, Jan Wężyk Widawski, Marcin Walewski, Dobrogost Rupniewski, Jakub Stokowski, Samuel Pstrokoński, Kazimierz Łopatecki, Marcin Kowalski, Wojciech Stobiecki, Maciej Trzebicki, Michał Rogoziński, Andrzej Milewski, Sebastian Żeromski, Maciej Potocki, Kazimierz Tymieniecki, Krzysztof Łaziewski, Marcin Szołowski, N. Kamionacki, Teodor Skrzyński, Michał Grodziński; dla pow. piotrkowskiego i radomszczańskiego – [Jerzy] Ossoliński, starosta piotrkowski³⁵, [Franciszek] Małachowski, wojski sieradzki³⁶, N. Ostrowski, komornik sieradzki, N. Żelichowski, komornik łączycycki, [Jan] Koniecpolski, wojewodziec parnawski³⁷, Stefan Siemieński, Franciszek Kuczawski, podczasy wieluński, Aleksander Gomoliński, rotmistrz JKM, Sebastian Rychłowski, Kazimierz Jackowski, Stefan Zamoyski, N. Kobielski, N. Tarnowski, Szczęsny Lutosławski, N. Kamocki, Andrzej Rychłowski, N. Parczewski, N. Szpinek (?), Walerian Rębieski, Piotr Lutosławski, N. Wilkaszewski, N. Piasczyński, N. Chabielski, N. Jaraszkowski. BPAN Kr., rkps 8343, s. 293–298.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 29 grudnia 1673

M. – Spytek Pstrokoński, podkomorzy brzeski kujawski

P. s.: 1. Spytek Pstrokoński, podkomorzy brzeski kujawski

2. Mikołaj Mycielski, podsędek sieradzki, starosta kolski

3. Zygmunt Kocielewski, pisarz ziemski sieradzki

4. Władysław Mycielski, miecznik kaliski

BPAN Kr., rkps 8343, s. 281–292.

19. Sejmik zwołany przez konwokację warszawską (relacyjny)

D. o. – 15 marca 1674

M. – Jakub Stokowski

BPAN Kr., rkps 8343, s. 301.

³³ *Urządnicy województw łączycyckiego i sieradzkiego XVI – XVIII wieku. Spisy*, oprac. E. Opaliński, H. Żerek-Kleszcz, Biblioteka Kórnicka, Kórnik 1993, s. 174.

³⁴ Tamże..., s. 139.

³⁵ Tamże, s. 120.

³⁶ Franciszek Małachowski był wojskim mniejszym sieradzkim. Tamże..., s. 180.

³⁷ Był to Jan Koniecpolski, syn Stanisława Karola, wojewody parnawskiego, i Zofii Anny z Oleśnickich. W. Dworzaczek, *Genealogia. Tablice*, PWN, Warszawa 1959, tabl. 138.

20. Sejmik z limity

D. o. – 30 marca 1674

M. – Jakub Stokowski

BPAN Kr., rkps 8343, s. 303–310. Spisano artykuły, które miały być przedstawione na sejmie elekcyjnym. Zob. BPAN Kr., rkps 8343, s. 311–317.

21. Sejmik zwołany przez monarchę

D. o. – 16 sierpnia 1674

M. – Kazimierz Karol Łopatecki

BPAN Kr., rkps 8343, s. 319–325.

22. Sejmik poselski

D. o. – 31 grudnia 1675

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

Wyznaczono komisarza do Trybunału Radomskiego – Wojciech Urbański, starosta grabowski.

AGAD, SG Rel. 41, k. 2–4v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 327–335.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 31 grudnia 1675

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

P. s.: 1. Kazimierz Zapolski, podkomorzy sieradzki

2. Stanisław Wężyk, starosta sieradzki

3. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

4. Franciszek Małachowski, wojski sieradzki

AGAD, SG Rel. 41, k. 8–14v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 337–362.

23. Sejmik relacyjny

D. o. – 11, 12 maja 1676

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski

P. k.: 1. Władysław Mycielski, miecznik kaliski

2. Stefan Siemieński

AGAD, SG Rel. 41, k. 152v–156; BPAN Kr., rkps 8343, s. 363–368.

24. Sejmik z limity

D. o. – 28 maja 1676

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski

AGAD, SG Rel. 41, k. 240–247v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 371–383.

25. Sejmik z limity

D. o. – 14 lipca 1676

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski

AGAD, SG Rel. 41, k. 377–381; BPAN Kr., rkps 8343, s. 385–390.

26. Sejmik z limity

D. o. – 20–22 sierpnia 1676³⁸

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski

AGAD, SG Rel. 41, k. 482v–486; BPAN Kr., rkps 8343, s. 391–397.

27. Sejmik poselski

D. o. – 11 stycznia 1677

M. – Wacław Zaleski, chorąży łączycycki

AGAD, SG Rel. 42, k. 27–30v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 399–403.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 11 stycznia 1677

M. – Wacław Zaleski, chorąży łączycycki

P. s.: 1. Kazimierz Zapolski, podkomorzy sieradzki

2. Stanisław Wężyk, starosta sieradzki

3. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, podsędek ziemski sieradzki

4. Wacław Zaleski, chorąży łączycycki

AGAD, SG Rel. 42, k. 18v–27; BPAN Kr., rkps 8343, s. 407–421.

28. Sejmik relacyjny

D. o. – 10 czerwca 1677

M. – Władysław Mycielski, miecznik kaliski

AGAD, SG Rel. 42, k. 370–375; BPAN Kr., rkps 8343, s. 423–436.

29. Sejmik z limity

D. o. – 11 sierpnia 1677

M. – Władysław Mycielski, miecznik kaliski

AGAD, SG Rel. 42, k. 594–595v.

³⁸ Według A. Burkietowicz (*Sejmik sieradzki...*, Aneksy, s. 283), sejmik odbył się 27 (28) sierpnia 1676 r.

30. Sejmik zwołany przez monarchę

D. o. – 29 listopada 1677

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki

P. k.: 1. Kazimierz Zapolski, podkomorzy sieradzki

2. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki

AGAD, SG Rel. 42, k. 870v–873v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 439–447.

31. Sejmik zwołany przez monarchę

D. o. – 4 kwietnia 1678

M. – Marcin Wierusz Kowalski

P. k.: 1. Maciej Konstanty Waliszewski

2. Krzysztof Iwański

AGAD, SG Rel. 43, k. 171v–175v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 457–461.

32. Sejmik z limity

D. o. – 6, 7 czerwca 1678

M. – Marcin Wierusz Kowalski

AGAD, SG Rel. 43, k. 337–343; BPAN Kr., rkps 8343, s. 465–471.

33. Sejmik poselski

D. o. – 3 listopada 1678

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki

AGAD, SG Rel. 43, k. 889–890; BPAN Kr., rkps 8343, s. 473–476.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – Brak daty (zły stan dokumentu)

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki

P. s.: 1. Kazimierz Aleksander Zapolski, podkomorzy sieradzki

2. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki

3. Spytek Pstrokoński, podkomorzy brzeski kujawski

4. Kazimierz Grudziński, wojewodzie rawski

AGAD, SG Rel. 43, k. 936v–941v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 477–484.

34. Sejmik relacyjny

D. o. – 7 czerwca 1679

M. – Stanisław Walewski, kasztelan konarski sieradzki

Posłowie do biskupa kujawskiego: 1. Sebastian Kucharski, pisarz grodzki piotrkowski
2. Jan Ras...aski (nie można odczytać nazwiska)

AGAD, SG Rel. 44, k. 381v–384; BPAN Kr., rkps 8343, s. 485–491.

35. Sejmik z limity

D. o. – 18 lipca 1679

M. – Stanisław Walewski, kasztelan konarski sieradzki

Deputat do Trybunału Radomskiego: Kazimierz Zapolski, podkomorzy sieradzki.

Posłowie do biskupa kujawskiego: 1. Sebastian Kucharski, pisarz grodzki piotrkowski
2. N. Kamocki
3. Marcejan Kowalski

AGAD, SG Rel. 44, k. 584v–590v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 493–505.

36. Sejmik z limity

D. o. – 18 września 1679

M. – Stanisław Walewski, kasztelan konarski sieradzki

AGAD, SG Rel. 44, k. 724v 728v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 507–515.

37. Sejmik z uniwersału królewskiego

D. o. – 12 września 1680

M – brak (Stanisław Walewski A.B.)

Deputat do Trybunału Koronnego: Stanisław Walewski

AGAD, SG Rel. 45, k. 465v–468v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 517–524.

38. Sejmik poselski, zwołany przez monarchę

D. o. – 3 grudnia 1680³⁹

M. – Stefan Siemieński

AGAD, SG Rel. 45, k. 662v–666; BPAN Kr., rkps 8343, s. 525–533.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – Brak daty (nie można odczytać)

M. – Stefan Siemieński

³⁹ Według W. Konopczyńskiego (*Chronologia sejmów polskich 1493–1793*, PAN, Kraków 1948, s. 157), sejmniki poselskie miały się odbywać 30 grudnia 1680 r.

- P. s.: 1. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki
2. Kazimierz Grudziński, wojewodzie rawski
3. Maciej Pstrokoński, kasztelan brzeski kujawski
4. Stefan Siemieński

AGAD, SG Rel. 45, k. 651–662v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 537–560.

39. Sejmik zwołany przez monarchę⁴⁰

D. o. – 15 lipca 1681

M. – nie wymieniono osoby marszałka sejmiku

- P. k.: 1. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki
2. Stanisław Walewski, chorąży sieradzki

AGAD, SG Rel. 46, k. 496–500; BPAN Kr., rkps 8343, s. 561–570.

40. Sejmik z limity

D. o. – 18 sierpnia 1681

M. – Władysław Mycielski, wojski większy sieradzki

BPAN Kr., rkps 8343, s. 571–579.

41. Sejmik poselski

D. o. – 16 grudnia 1682

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki

AGAD, SG Rel. 48a, k. 1–4v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 593–603.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 16 grudnia 1682

M. – Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki

- P. s.: 1. Stanisław Ossoliński, starosta piotrkowski
2. Mikołaj Mycielski, starosta kolski, sędzia ziemski sieradzki
3. Stanisław Małachowski, podczaszy sieradzki
4. Franciszek Zapolski, podkomorzy sieradzki

AGAD, SG Rel. 48a, k. 32v–36v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 605–612.

42. Sejmik relacyjny

D. o. – 10 maja 1683

M. – Władysław Mycielski, wojski większy

⁴⁰ Według A. Burkietowicz (*Sejmik sieradzki...*, Aneksy, s. 284), sejmik miał miejsce 17 lipca, a marszałkiem miał być Władysław Mycielski, wojski większy sieradzki.

P. k.: 1. Władysław Mycielski, wojski większy
2. Jan Mączyński, chorążyc warszawski
posłowie do arcybiskupa gnieźnieńskiego: 1. Kazimierz Grudziński, wojewodzie
rawski
2. Samuel Budzisz Pstrokoński
posłowie do biskupa krakowskiego: 1. Stefan Siemieński
2. Władysław Kucharski
posłowie do biskupa kujawskiego: 1. Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski
2. Marcin Wierusz Kowalski
AGAD, SG Rel. 48a, k. 293v–297; BPAN Kr., rkps 8343, s. 617–626.

43. Sejmik z limity

D. o. – 7 lipca 1683 (data na końcu aktu to 10 lipca 1683 i w Sieradzu)
M. – Jan Mączyński, chorążyc warszawski
Posłowie do hetmanów koronnych:
Kazimierz Grudziński, wojewodzie rawski
Janusz Konstanty Borzęcki, chorąży zakroczymski
AGAD, SG Rel. 48a, k. 459v–464v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 627–640.

44. Sejmik poselski

D. o. – 6 lutego 1685 (na końcu aktu znajduje się data 13 lutego 1685)
M. – Stanisław Konstanty Walewski, chorąży sieradzki
AGAD, SG Rel. 50, k. 49–50v, 51; BPAN Kr., rkps 8343, s. 643–651.

Instrukcja dla posłów na sejmie

D. o. – 13 lutego 1685

M. – Stanisław Konstanty Walewski, chorąży sieradzki

AGAD, SG Rel. 50, k. 11–12v, 13–15v, 46–48. Instrukcja w częściach, częściowo zniszczona. BPAN Kr., rkps 8343, s. 653–660, 661–679 – to są dwie wersje instrukcji, pierwsza z grodu piotrkowskiego, druga bez początku z grodu sieradzkiego.

45. Sejmik relacyjny

D. o. – 3 lipca 1685 (na końcu laudum data 7 lipca 1685)

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski

Posłowie do biskupa kujawskiego – 1. Stefan Siemieński

2. Piotr Zdychowski, komornik graniczny
sieradzki

AGAD, SG. Rel. 50, k. 298–298v, 314; BPAN Kr., rkps 8343, s. 687–693.

46. Sejmik relacyjny z limity

D. o. – 27 sierpnia 1685 (na końcu laudum data 28 sierpnia 1685)

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski

AGAD, SG. Rel. 50, k. 485–485v – brak początku laudum; BPAN Kr., rkps 8343, s. 695–698 – brak początek laudum, przepisane z ksiąg sieradzkich; B. Czart. rkps 3358, k. 173–175.

47. Sejmik z limity

D. o. – 11 lutego 1686 (data na końcu laudum – 14 lutego 1688)

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski

P. k.: 1. Kazimierz Ostrowski, łowczy sieradzki

2. Samuel Budzisz Pstrokoński

AGAD, SG. Rel. 51, k. 26–28v, 670–674; BPAN Kr., rkps 8343, s. 699–709, 711–718. Pierwszy odpis pochodził z ksiąg sieradzkich, drugi z ksiąg piotrkowskich.

48. Sejmik z limity

D. o. – 20 maja 1686

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski

AGAD, SG. Rel. 51, k. 163–163v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 719–721.

49. Sejmik

D. o. – 2 września 1686 r. (data na końcu laudum – 5 września 1686 r.)

M. – Dobrogost (Bonawentura) Jan Rupniewski (?)

AGAD, SG. Rel. 51, k. 256–256v; B. Czart. rkps 3358, k. 205–207v.

50. Sejmik zwołany przez monarchę

D. o. – 17 maja 1688

M. – Zygmunt Walewski

AGAD, SG. Rel. 53, k. 428–428v, 448–448v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 723–729.

51. Sejmik z limity

D. o. – 1 września 1688

M. – Zygmunt Walewski

AGAD, SG. Rel. 53, k. 333–333v, 366; B. Czart. rkps 3359, k. 5–8v.

52. Sejmik poselski

D. o. – 5 listopada 1688

M. – Jan Mączyński

AGAD, SG. Rel. 53, k. 526–526v, 540; BPAN Kr., rkps 8343, s. 731–736.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 5 listopada 1688

M. – Jan Mączyński, chorążyc warszawski

P. s.: 1. Władysław Mycielski, podsędek ziemski sieradzki

2. Stanisław Małachowski, starosta opoczyński, rotmistrz JKM

3. Franciszek Zapolski, stolnik brzeski kujawski

4. Jan Mączyński, chorążyc warszawski, marszałek sejmiku

AGAD, SG. Rel. 53, k. 521–525v, 541–545v; BPAN Kr., rkps 8343, s. 739–770.

53. Sejmik poselski

D. o. – 16 stycznia 1690

M. – Jan Mączyński

BPAN Kr., rkps 8343, s. 771–774; B. Czart. rkps 3359, k. 96–98v.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 16 stycznia 1690

M. – Jan Mączyński

P. s.: 1. Maciej Konstanty Waliszewski, pisarz ziemski sieradzki

2. Stefan Siemieński, wojski sieradzki, sędzia grodzki piotrkowski

3. Kazimierz Karol Łopatecki

4. Stanisław Rychłowski

BPAN Kr., rkps 8343, s. 775–782; B. Czart. rkps 3359, k. 84–88v.

54. Sejmik relacyjny

D. o. – 20 czerwca 1690

M. – Jan Tarnowski

P. k.: 1. Jan Skrzyński, chorąży łęczycki

2. Marcin Wierusz Kowalski

BPAN Kr., rkps 8343, s. 783–786; B. Czart. rkps 3359, k. 55–58, 72–77v – kolejny odpis z grodu piotrkowskiego.

55. Sejmik relacyjny z limity

D. o. 6 listopada 1690

M. Jan Tarnowski

B. Czart. rkps 3359 k. 60–63v.

56. Sejmik zwołany przez monarchę

D. o. – 20 marca 1692⁴¹

M. – Maciej (Marcin) Trzebicki

AGAD, SG. Rel. 55, k. 658v–661; BPAN Kr., rkps 8343, s. 787–792.

57. Sejmik zwołany przez monarchę (relacyjny po zerwanym sejmie)

D. o. – 4.V.1693

M. – Franciszek Antoni Zapolski, stolnik brzeski kujawski

P. k.: 1. Adam Zakrzewski

2. Adam Radoński, burgrabia grodzki wieluński

AGAD, SG. Rel. 56, s. 260–265; BPAN Kr., rkps 8343, s. 795–803.

58. Sejmik poselski

D. o. – 10 listopada 1693

M. – Stefan Siemiński, sędzia ziemski sieradzki

AGAD, SG. Rel. 56, s. 985–987; BPAN Kr., rkps 8343, s. 807–810.

Instrukcja dla posłów na sejm

D. o. – 10 listopada 1693

M. – Stefan Siemiński, sędzia ziemski sieradzki

P. s.: 1. Stefan Siemiński, sędzia ziemski sieradzki

2. Franciszek Zapolski, stolnik brzeski kujawski

3. Jan Skrzyński, chorąży łączycycki

4. Wojciech Walewski, kasztelan spicymierski

AGAD, SG. Rel. 56, s. 987–993; BPAN Kr., rkps 8343, s. 811–825.

59. Sejmik zwołany przez króla

D. o. – 26 maja 1695

M. – Zygmunt Walewski, starosta warcki

P. k.: 1. Zygmunt Walewski, st. warcki

2. Wojciech Pstrokoński, kasztelan brzeski kujawski;

AGAD, SG. Rel. 57, k. 166–167; BPAN Kr., rkps 8343, s. 827–831.

⁴¹ Monarcha zwołał sejmik na 12 marca, a jego laudum zostało oblatowane 15 marca 1692 r., dlatego data 20 marca została błędnie wpisana.

Instrukcja dla posłów do króla

D. o. – 26 maja 1695

M. – Zygmunt Walewski, starosta warcki

AGAD, SG. Rel. 57, k. 167v–168; BPAN Kr., rkps 8343, s. 833–836.

60. Sejmik z limity

D. o. – 11 lipca 1695

M. – Zygmunt Walewski, starosta warcki

AGAD, SG. Rel. 57, k. 267v–269; BPAN Kr., rkps 8343, s. 837–841.

Bibliografia

- Bielecka J., *Kancelaria grodzka wielkopolska w XVI–XVIII wieku*, „Studia Źródłoznawcze” 1957, t. 1, s. 119–153.
- Bielecka J., *Organizacja i działalność kancelarii ziemskich i grodzkich wielkopolskich XIV–XVIII w.*, „Archeion” 1954, t. 22, s. 129–155.
- Burkietowicz A., *Sejmik sieradzki w latach 1669–1717*, Miejska Biblioteka Publiczna, Sieradz 2009.
- Diariusz sejmu koronacyjnego 1669 roku*, oprac. K. Przyboś, M. Ferenc, Wydawnictwo Historia Iagellonica, Kraków 2004.
- Dworzaczek W., *Genealogia. Tablice*, PWN, Warszawa 1959.
- Jop R., *Środowisko urzędnicze kancelarii grodzkich w Chełmie, Lublinie i Krasnymstawie w drugiej połowie XVII wieku*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2003.
- Kobierecki M., *Chronologia sejmików i zjazdów szlachty województwa sieradzkiego w latach 1668–1696*, „Przegląd Nauk Historycznych” 2006, R. 5, nr 2, s. 5–28.
- Konopczyński W., *Chronologia sejmów polskich 1493–1793*, PAN, Kraków 1948.
- Litak S., *Atlas Kościoła łacińskiego w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII wieku*, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2006.
- Łosowski J., *Kancelaria grodzka chełmska od XV do XVIII wieku. Studium o urzędzie, dokumentacji, jej formach i roli w życiu społeczeństwa staropolskiego*, UMCS, Lublin 2004.
- Marszał T., *Szadek. Monografia miasta*, Urząd Miasta, Szadek 1995.
- Opis aktów przechowywanych w warszawskim Archiwum Głównym*, t. 2: *Akta ziemskie i grodzkie XIV–XVIII w. województw Wielkopolskich*, Warszawskie Archiwum Główne, Warszawa 1917.
- Plaza S., *Sejmiki i zjazdy szlacheckie województwa sieradzkiego. Ustrój i funkcjonowanie (1572–1632)*. Część I, PWN, UJ, Kraków 1987.
- Urzednicy kujawscy i dobrzyńscy XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. K. Mikulski, W. Stanek, Biblioteka Kórnicka, Kórnik 1990.
- Urzednicy województw łęczyckiego i sieradzkiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. E. Opałński, H. Żerek-Kleszcz, Biblioteka Kórnicka, Kórnik 1993.
- Urzednicy województwa sandomierskiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. K. Chłapowski, A. Falniowska-Gradowska, Biblioteka Kórnicka, Kórnik 1993.

THE SIERADZ NOBILITY'S DIETS (*SEJMIKI*)
IN SZADEK 1668–1695
A CHRONOLOGICAL ACCOUNT

Summary

The presented list of the local diets (*sejmiki*) was based on the analysis of three sources, the city court books of Sieradz, the Pawiński Files *Teki Pawińskiego* and Pstrokoński Files *Teki Pstrokońskiego*. In the case of the first one I made use of a collection of accounts where *lauda*, local diets universals, protestations and confederation acts were included. In the case of *Teki Pawińskiego* and *Teki Pstrokońskiego* there were the 19th century copies from the above mentioned city court books of Sieradz and Piotrkow that no longer exist. The collation allowed to prepare the chronology of Sieradz diets and to eliminate mistakes particularly as far as surnames are concerned.

The records concerning local diets, including *lauda*, were included in city court books, which was to confirm the validity of acts and to constitute the source of knowledge about decisions taken before. In the case of the town of Sieradz both *lauda* and protestations as well as manifestations of political nature related to local diets were included in account books which was similar to the practice followed in Wielkopolska. The list does not comprise all the local diets that took place during the reigns of two monarchs Michał Korybut Wisniowiecki and Jan III Sobieski as their *lauda* have not survived until the present. The local diets in the Sieradz voivodship were called by the monarch, while the elective ones by the voivode or the castellan of Sieradz, who twice called the nobility to gather at local diets. Occasionally the local diets *lauda* lacked the place or date of transcription or two different ones were stated.

Key words: Sieradz, nobility's diets, Szadek.